

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 452

van **ARNOUT COEL**

datum: 10 januari 2024

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Sigmaplan - Demervallei

Als antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 587 van 13 januari 2023 gaf de minister een stand van zaken van de verschillende werken die in het kader van het Sigmaplan gepland zijn in de Demervallei. Ze gaf toen volgende planning mee van de werken die nog uitgevoerd zouden moeten worden:

- (najaar) 2023: Meander 5 in Zichem;
- 2024: aansluiting Laak afwaarts Aarschot en veiligheidsmaatregelen Hellicht (Rotselaar);
- 2024: Meanders 17, 18, 21, 22 en 25 in Aarschot, Begijnendijk en Rotselaar;
- 2024: Meanders 31 en 32, gelegen in Rotselaar;
- 2024: Meanders 6, 7 en 9, op de grens van Scherpenheuvel-Zichem en Aarschot.

Tussen midden oktober en midden november 2023 was er in de gemeenten Aarschot, Rotselaar en Begijnendijk een openbaar onderzoek naar de omgevingsvergunning die werd ingediend voor die inrichtingswerken.

1. Welke werken maakten concreet deel uit van de aanvraag voor omgevingsvergunning? Welke resultaten kwamen bovendien uit het openbaar onderzoek en hoe zal de minister daar in de verdere uitvoering van het project rekening mee houden?
2. Wat is de concrete timing voor de verdere uitvoering van de verschillende werken? Wanneer schat de minister in dat die afgerond zullen zijn? Graag een overzicht.
3. Op 7 januari sloeg de Demer door de hevige regenval een bres in de oever tussen Zichem en Testelt.

Is de minister van oordeel dat, gezien de waterproblematiek van de afgelopen weken en maanden, de uitvoering van de voorgestelde maatregelen versneld moet worden en of er bijkomende maatregelen moeten worden genomen om het overstromingsgevaar van de Demer tegen te gaan?

ANTWOORD

op vraag nr. 452 van 10 januari 2024

van **ARNOUT COEL**

1. De omgevingsvergunning waarnaar verwezen wordt, heeft betrekking op het deel van de Demervallei tussen Werchter (Rotselaar) en Aarschot, het zogenaamde deelgebied 6 Demermeanders. Het grootste deel van de werken is voorzien op de linkeroever van de Demer, maar ook op de rechteroever worden enkele (kleinere) werken voorzien (zie hieronder).

De aanvraag voor de omgevingsvergunning bevatte de volgende werken:

- het realiseren van veiligheidsmaatregelen ter hoogte van de bebouwing in de Vakenstraat – Vijverstraat – Hellicht;
- het (geclusterd) aansluiten van de oude meanders 17, 18-18b, 21-22-22b, 25, en 31-32;
- het realiseren van 4 drempels in de Demer;
- het geheel of gedeeltelijk dempen van de Demer t.h.v. de meanders 18-18b, 21-22-22b en 31-32;
- het herprofilen van de Demer;
- de aanleg van een bres van 100 m;
- het aanleggen van een uit- en instapplaats voor kano- en kajak t.h.v. meander 17;
- de aanleg van een bivakplaats;
- het verplaatsen van dienstwegen;
- het verbinden van de Demer met de Grote Laak via meander 10bis (rechteroever);
- veiligheidsconstructies langs de Grote Laak t.h.v. Guldentop (rechteroever).

Tijdens het openbaar onderzoek werden verschillende adviezen en bezwaren ontvangen. Deze adviezen en bezwaren, evenals de nadere verduidelijking en het voorstel van De Vlaamse Waterweg nv (DVW) om hiermee om te gaan, werden besproken op de Gewestelijke Omgevingsvergunningencommissie van 19 december 2023. Al deze elementen zijn gebundeld in de replieknota in het omgevingsvergunningsdossier, dat beschikbaar is in het Omgevingsloket.

2. De beslissing over de omgevingsvergunning van de hierboven vermelde werken wordt ten laatste op 6 april 2024 verwacht.

DVW heeft begin januari 2024 een aannemer voor deze werken aangeduid. Voorzien wordt dat deze werken in een periode van 3 jaar uitgevoerd zullen worden. Van zodra de vergunning bekomen is, kan in samenspraak met de aannemer een gedetailleerde planning van de werken opgemaakt worden.

Verwacht wordt dat de aannemer in augustus 2024 zal kunnen starten met een eerste gedeelte van de hierboven vermelde werken, zodat het einde van alle hierboven vermelde werken verwacht wordt tegen de zomer 2027.

3. Begin januari 2024 werden verschillende bevaarbare en onbevaarbare waterlopen in Vlaanderen geconfronteerd met hoge piekafvoeren, als gevolg van de aanhoudende regenval. Dit was ook het geval voor de Demer, al werden in de Demer enkel (pre)waakdrempels bereikt en werd nergens in de Demer de alarmdrempel

overschreden. Ter hoogte van Zichem werd de waakdrempel wel benaderd. Dit leidde op vrijdag 5 januari 2024 tot een beperkte waterdoorsijpeling door de Demerdijk op de linkeroever stroomafwaarts van Zichem. Het betrof geen bres in de dijk, maar een beperkte lokale doorsijpeling op een verzwakt stuk dijk, dat dient hersteld te worden. DVW heeft, samen met de brandweer, onmiddellijk de nodige maatregelen genomen om bresvorming als gevolg van deze waterdoorsijpeling te vermijden. Deze calamiteit toont aan dat het belangrijk is om – naast het realiseren van nieuwe ingrepen – ook te blijven investeren in het onderhoud van de bestaande dijken.

Daarnaast dient uiteraard ook de in het kader van het Sigmaplan voorziene herinrichting van de Demervallei onverwijld te worden verdergezet. Het Sigmaplan Demervallei heeft als doel om de Demervallei naar de toekomst veiliger en natuurlijker te maken en voorziet daartoe in een pakket van maatregelen, die gefaseerd worden uitgevoerd. Het betreft o.a.:

- aansluiting van een 30-tal meanders en het plaatsen van bijhorende drempels in de rivier;
- aanleg van winterdijken en compartimenteringsdijken, daar waar nodig op aantal specifieke locaties;
- aanleg van 8-tal bressen en gecontroleerde afgravingen van Demerdijken, teneinde het waterbergingsvermogen van de Demervallei door gecontroleerde overstromingen te verhogen;
- aanleg van aanverwante infrastructuurmaatregelen en recreatieve maatregelen.

Door de uitvoering van dit pakket aan maatregelen is het net de bedoeling om ongecontroleerde overstromingen, zoals in september 1998 of in juli 2021 met wateroverlast in de Demervallei tot gevolg, trachten te verminderen en - door middel van de aanleg van waterbuffergebieden - bij piekafvoeren te voorzien in bijkomende gecontroleerde bergingscapaciteit in de Demervallei.

Voorlopig wordt er nog niet vanuit gegaan dat er daarnaast nog bijkomende ingrepen nodig zijn in de Demervallei, maar het is wel belangrijk dat de gefaseerde uitvoering van de herinrichting van de Demervallei kan verdergezet worden en dat de vooropgestelde ingrepen integraal kunnen uitgevoerd worden.